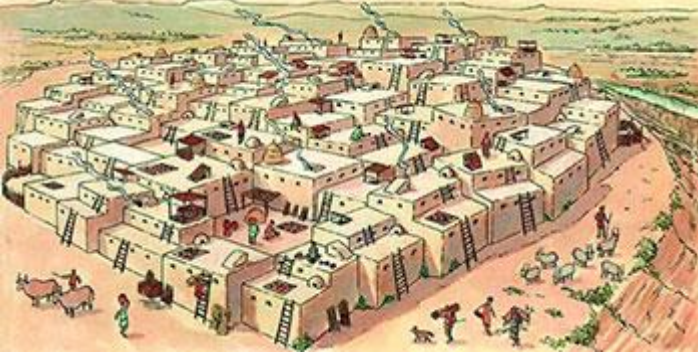

Şehirlerin Doğuşu

Tarih boyunca dünya nüfusunun büyük çoğunluğu kırsal alanlarda yaşamıştır. 12 bin yıl öncesine dayanan

yerleşmeler yavaş da olsa şehirleri oluşturmuştur. İnsanoğlunun toprağı işlemeye başlaması ile ortaya çıkan bugünküne benzer şehirler daha çok Mısır Hindistan ve Güneydoğu Asya'nın akarsu vadilerinde gelişmiştir. Mesela MÖ. 3000 li yıllarda Nil vadisinde ve Akdeniz havzasında ilk şehirler ortaya çıkmıştır. Geçmişte insanların yaptığı ekonomik faaliyetler sınırlı idi. Dolayısıyla geçmiş şehirlerin nüfusları da günümüze oranla çok azdı.

Teknolojinin gelişmesi, doğal kaynakların keşfi ve işletilmesi, nüfus artışı ve ihtiyaçlara artan talep hızlı bir şehirleşmeyi beraberinde getirmiştir. Örneğin, küçük bir yerleşim yerinde sanayi faaliyetlerinin başlaması ya da bir maden ocağının açılması o alanda nüfusun artmasına, şehirleşmenin hız kazanmasına, sosyal, ekonomik ve kültürel yapıda değişimlere yol açmıştır.

Şehirleşme, göç ve sanayileşme süreci, birbirleriyle sıkı bir ilişki içerisindedir. Özellikle Sanayi inkılabı ile büyümeye başlayan şehirlerin; teknolojinin gelişmesi, doğal kaynakların işletilmesi ve sağlık alanındaki gelişmelerle beraber nüfusları artmış ihtiyaçlara artan talep hızlı büyümeyi getirmiştir. Sanayileşmenin yaşandığı yerlerde göçe bağlı olarak şehirleşme hız kazanmaktadır. Bu durum çeşitli sorunları da beraberinde getirmektedir. Bu sorunların başında göç ve çevre sorunları gelmektedir.

Şehirlerin Tarihsel Gelişimi ve Etkili Olan Faktörler

Dönem	Şehirleşmenin Gelişimi	Etkili faktörler
İlk çağ	İlk çağlarda verimli toprak ve sulak alanlar yerleşim yeri olarak seçilmiştir.	Verimli tarım toprakları
Orta çağ	Dönem içinde dünyadaki karmaşalara bağlı olarak savunmaya müsait ve limanlar şehir olarak gelişmiştir. Ticaret yolları da etkilidir.	Güvenlik ve ticaret
Yeni çağ	Şehirleşme için Büyük bir başlangıç olmasının yanı sıra(göç), şehirlerin içinde büyük farklılaşmalar oluşmuştur.	Sanayi devrimi
Günümüz	Metropol şehirlerde aşırı göç nedeni ile bir çok sorun ortaya çıkmış, şehrin dışında yeni yaşam alanları oluşturulmuştur.	Bilişim ve teknoloji

Göç ve Kentleşme İlişkisi

Günümüz göç olgusunda köyden kente göç fazladır. Bunda şehirlerin çekicilikleri ve kırsal kesimlerin de iticilikleri etkili olmaktadır. Göç sosyal bir hareket olmasına karşın, ekonomik yaşamdan kültürel yaşama kadar hayatın her yönünü etkileyen temel bir değişimdir. Kentlere yapılan hızlı göç akımı şehrin, konut, çevre, altyapı, ulaşım, eğitim, kültür, sağlık, asayiş sorunlarını artırmaktadır.

Hızlı göç hareketinin bir diğer etkisi de arsa ve arazi değerlerinin bir anda artmasıdır. Mesken ihtiyacı, verimli tarım alanlarının ve orman arazilerinin hızla yerleşime açılmasına neden olmuştur. Sağlıksız kentleşme sonucu büyük şehirlerde sanayi tesisleri ile konutlar bir arada bulunmaktadır. Sanayi bölgelerinin çevreleri gecekondular tarafından sarılmakta böylece sanayi kirliliği kentlerde yaşayan insanların sağlığını tehdit etmektedir.

SANAYİLEŞME	GÖÇ	ŞEHİRLEŞME
Sanayileşme ve göç nüfusu artırır.	Şehirler çekiciliğinden dolayı en fazla göçü almışlardır.	Sanayileşme ve göç sonucunda şehirleşme ortaya çıkmıştır.
Türkiye'deki sanayileşme çok hızlı gerçekleşmiştir.	Göçün en büyük etkisi kentlerde görülmektedir.	Verimli tarım arazileri şehirlerin işgali altında kalmıştır.
Sanayileşme insanlara iş olanağı sağladığı için çekici etmenlerin başındadır.	Türkiye'de göç Kırdan kente, Doğu'dan Batıya ve iç kesimlerden kıyılara doğrudur.	Her çağın şehirleşme özelliği farklılık gösterir.

Gebze'nin Kentleşme Süreci

1960 sonrası yıllarda yaşanan sanayileşmeye paralel olarak Gebze'nin nüfusunda da gözle görülür bir artış yaşanmıştır. Bunda Gebze'de kurulan sanayi kuruluşları etkili olmuştur. Gebze'nin kara deniz ve demir yollarının kesiştiği önemli bir noktada olması, otoyol geçmesi, İstanbul'a yakın olması bölge sanayisinin gelişmesinde en önemli etkenlerdir. Bu nedenle bir göç fırtınası yaşanmış, bu göç fırtınası yeni yerleşim alanlarına olan ihtiyacı artırmıştır. 1980'li yıllarda Gebze'nin nüfus artışı önlenemez hale gelmiştir. Ve sonuç olarak şehrin etrafındaki bağ bahçe ve tarım arazileri yerini altyapısı olmayan yerleşim alanlarına bırakmıştır. Bölgede geçirilen otoban sanayi kuruluşlarını buraya toplamış Tarımda makineleşmeye bağlı olarak göç etmeye başlayanlara mıknatıs görevi görmüştür.

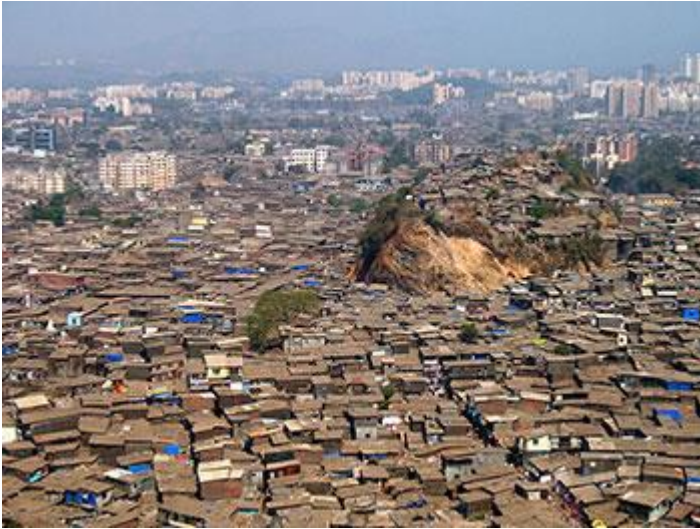
Gebze'nin yoğun olarak göç almasında; İstanbul'a yakın olması, sanayi bölgesi oluşu, deniz, kara, demir ve hava ulaşım imkanları açısından kavşak bir noktada bulunması, dış ülkeden gelen göçmenlerin bölgeye yerleştirilmeleri, ilçe nüfusunun büyük bir bölümünü oluşturan işçi kesiminde doğum oranının yüksek olması ve sağlık kuruluşlarının sağladığı imkanlar ölçüsünde ölüm oranının düşük olmasıdır.

Gebze'nin hızlı gelişmesi sonucu ortaya birçok sosyoekonomik sorunlar ortaya çıkmıştır. Bu sorunlar:

- * konut yetersizliği
- * gecekondular sorunu
- * işsizlik
- * çevre sorunları
- * eğitim ve sağlık yetersizliği
- * kültürel yozlaşma ve kimlik bunalımı
- * tarım ve orman alanlarının tahribi
- * fabrikaların yerleşim yerleri içinde kalması
- * trafik ve gürültü sorunu

Zıtlıklar Kenti Mumbai (Bombay)

Hindistan'ın Maharashtra eyaletinin başkenti ve Hindistan'ın en büyük ve Dünya'nın en büyük 3. şehridir. Şehir, Salsette adası üzerine kurulmuştur. Şehrin metropol bölgesinde 20 milyon insan yaşar ve bu, Dünya'nın en kalabalık üçüncü yerleşim yerini oluşturur. Ülkenin diğer kentlerine göre yaşam standartlarının daha yüksek olması, buraya çok sayıda insanın göç etmesine neden olmaktadır. Bu nedenle kent, farklı toplulukların ve kültürlerin çeşitliliğini yansıtır.

Bombay zıtlıklar kentidir. Bir yandan evsiz insanlarla dolup taşarken bir yandan da dünyanın en pahalı evlerine sahiptir. Hızlı sanayileşmeye bağlı olarak kentin çeşitli bölümlerinde gecekondular semtleri bulunmaktadır. Bombay'ın yaşam alanlarının pek çoğunda hayvansal yakıt kullanılırken Hindistan'ın nükleer reaktörleri de burada bulunmaktadır. Aşırı nüfus artışı ve yoksulluk en önemli sorunlardan biridir. Kentte yoğun bir konut sıkıntısı yaşanmakta ve aşırı nüfus artışını önlemek amacıyla yeni sanayi ve ticaret merkezlerinin kurulmasına izin verilmemektedir. Bombay'da ulaşım sistemi yeterli değildir. Trenler ve belediye otobüsleri başlıca ulaşım araçlarıdır.

Uluslararası iki havaalanı ve özellikle Bombay Limanı, Hindistan'ın dış ticaretinde çok önemli bir yere sahiptir.

Şehir, Hindistan'ın ticaret, finans ve kültür başkentidir. Bollywood olarak bilinen Hint Sinema endüstrisi burada yer almaktadır. Kentte çok sayıda müze, kütüphane, tiyatro, sinema, kültür ve sanat merkezi bulunmaktadır. Kent, bunun yanı sıra çıkarılan çok sayıda gazete, televizyon ve kurulan radyo istasyonu da önemli bir medya merkezidir. Bu sebeplerden dolayı şehir Hindistan'ın diğer bölümlerinden yoğun bir göç almaktadır ve içinde birçok farklı dili ve kültürü barındırır.

